

Jaarverslag 2021

vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout

Begijnhof 56, 2300 Turnhout
Tel. : 014 - 42 12 48
Email: begijnhofmuseum@turnhout.be
Website: www.vriendenbegijnhof.be
Belg. Staatsblad: 31.05.2001. N9518
Ondernemingsnummer: BE 0474.826.678

Onderhavig verslag geeft een overzicht van de werking in 2021 van de vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout onder het voorzitterschap van Jef Van den Bergh.

Inhoud:

1. Leden van de Algemene Vergadering (AV), Bestuur en Kernbureau (KB)
2. Vergaderingen
3. Onze activiteiten
4. Begijnhofkrant
5. Ereleden en donateurs

1. Leden van de Algemene Vergadering, het Bestuur en Kernbureau (op 31december2021)

NAAM	AV	Bestuur	KB	NAAM	AV	Bestuur	KB
Biesmans Nico	X			Op de Beeck Luc (OCMW)		X	
Boone Jacques	X			Peeters Liesbet	X	X	X
Braet-Van den Brandt Su	X			Peeters Marie-Paule	X	X	X
Croenen Mia	X	X	X	Raskin Christian	X	X	
De Jongh Paul	X	X		Segers Dirk	X	X	
Dickens Roger	X			Stevens Fred	X		
Diepen Clémentine	X	X	X	Stouthuysen Bob	X		
Driesen Josiane	X	X		Swerts Xavier	X		
Dufraing Marleen	X	X	X	Theunissen Guido			X
Florizoone Jef	X	X	X	Van Aubel Michel	X		
Gielis Marcel	X	X	X	Van den Bergh Jef	X	X	X
Gladiné Pierre	X			Van Den Nieuwenhuyzen Wim	X		
Goossens Ludo	X			Van der Celen Gilbert	X		
Hofland Peter			X	Van Ermengem Juliette	X	X	X
Horsten Frans	X			Van Gorp Johan	X	X	
Joos Wim	X	X		Van Rooy Griet, afg. OCMW	X		X
Joosen Flor	X	X		Vervloesem Jozef	X	X	X
Koop Paul	X	X	X	Volders Robert	X		
Lescouhier Frank	X	X		Vos Eric	X	X	
Leysen Annie	X			Wilder Sofie			X
Nijs André	X			Willems Herman	X	X	
Op de Beeck Alex	X			Wouters Maria	X	X	X

2. Vergaderingen

De coronapandemie bleef gedurende het ganse jaar bijeenkomsten beperken. Hierdoor waren er geen vergaderingen van het Kernbureau. Het Bestuur en de Algemene Vergadering, deze laatste verplaatst naar juli, hadden plaats in de Begijnhofkerk. De jaarlijkse tractatie door de begijnhofgidsen op Verloren Maandag voor de leden van het Kernbureau kon ook niet plaatsvinden.

2.1. Algemene Vergadering 10 juni 2021

- 2.1.1. Werden goedgekeurd : het verslag van de gewone Algemene Vergadering van mei 2020, het jaarverslag 2020, de jaarrekening 2020 en de begroting 2021.
- 2.1.2. Marcel Proost, oud secretaris en begijnhofgids, overleed op 30 december 2020.
- 2.1.3. Er waren geen ontslagen noch te verlengen mandaten.

2.2. Bestuur 10 juni 2021

- 2.2.1. Werden goedgekeurd : het verslag van de gewone Algemene Vergadering van mei 2020, het jaarverslag 2020, de jaarrekening 2020 en de begroting 2021. Er waren geen ontslagen noch te verlengen mandaten. De bijdrage van de ereleden werd verhoogd tot 35 euro.
- 2.2.2. Conservatie zijaltaren H. Kruiskerk. Toon Van Campenhout en zijn echtgenote Nele Yperman (bedrijf ChromArt), aan het werk aan het N-altaar, gaven ons uitleg bij het restauratieproces.
- 2.2.3. Nieuws van het Begijnhofmuseum
 - Vorig jaar augustus werd het schepencollege ingelicht dat wij het onderhoud van de museumtuinen vanaf 2021 niet meer kunnen bekostigen. Vermits er geen oplossing kwam vanuit het stadsbestuur bleven Liesbet Peeters en Jos Laermans het onderhoud doen tot en met maart. Volgende regeling werd voorgesteld door de stad : groot onderhoud door de groendienst, onderhoud van bloem- en kruidenbedden door de suppoosten die zich kandidaat stelden. Ondertussen groeide het onkruid en woekerden sommige kruiden.
 - De Raad voor Maatschappelijk Welzijn, het vroegere OCMW, zal dit jaar een architect aanstellen voor de restauratie van het poortgebouw, de kerk en het Begijnhofmuseum. Ondertussen wil de stad een integrale visie ontwikkelen ivm. de toekomstige functie van deze gebouwen. Meerdere stakeholders worden hierbij betrokken, de coördinatie gebeurt door Bart Hollevoet. Voor het

Begijnhofmuseum stelde Peter Hofland een visiedocument op. De pastorale eenheid H.Clara hoopt af en toe nog erediensten te kunnen houden in de kerk.

- Sinds de heropening van het Begijnhofmuseum na de lockdown werd het aantal bezoekers beperkt tot 7 en waren er tijdslots. De gratis rondleidingen tijdens de zomervakantie op woensdagnamiddag worden weer georganiseerd.
 - Van het project Collectiewaardering, gestart in 2019, werd een inhoudelijk verslag gemaakt door de projectbegeleidster van Erfgoed Noorderkempen. Alle objecten van het museum werden gewaardeerd in deelcollecties.
 - Het museum kreeg een huldedicht rond begijn Octavia Van Genechten, de grootjuffrouw die de Kapel van het Heilig Aanschijn liet bouwen. In totaal bezit het museum 37 hulde- lof- en vreugdeliederen, alle geïnventariseerd door Hugo Vanden Bossche.
 - Een tweede aanwinst is een 'besloten hofje' : een houten meubeltje gemaakt door de Clarissen rond 1970 met als voorstelling 'de boodschap aan Maria'.
 - Fotograaf André Gielis schonk zijn opnamen van het begijnhof en processie, gemaakt ca. 20 jaar geleden, aan het museum. Deze worden gedigitaliseerd en opgenomen in het SAT.
 - De tentoonstelling 'Begijn van Arduin' van Geert De Kockere loopt nog tot eind dit jaar. Een workshop door dhr. De Kockere rond het schrijven van haiku's is gepland.
 - In april was het beeld Remi Lens - 'Ecce Homo. Jezus voor Pilatus' Object van de maand.
- 2.2.4. Allerlei
- De statuten moeten tegen uiterlijk 1 januari 2024 in overeenstemming gebracht worden met de nieuwe wetgeving.
 - Al meerdere jaren heeft het overleg Bewonersvereniging Begijnhof (BVB), OCMW, stad Turnhout en Vrienden Begijnhof vier maal per jaar plaats. Liesbet Peeters neemt deel aan deze vergaderingen.
 - Vandalen bekrasten het graf van zr. de Boer. Een nieuw ontwerp voorziet een taxushaag rond het graf met binnenin stinzenplanten. Ook de hoofdeurop met de electronica alsook de leuning aan het buitentrappje nabij het kerkkoor werden onlangs beschadigd.
 - Voor de renovatie van de ramen van de huurwoningen werd de subsidie al in 2018 goedgekeurd : 500 000 euro. Het is wachten op het uitkeren ervan vooraleer men de werken kan starten.
 - Voorstel voor een uitstap naar Haarlem in 2022, en voor de voorstelling van de Bewonersvereniging Begijnhof in de Begijnhofkrant.
 - Parkerende auto's op het hof, door het OCMW niet toegestaan, komen toch voor.

2.3. Bestuur van 13 oktober 2021

2.3.1. Werd goedgekeurd : verslag Bestuursorgaan juni 2021

2.3.2. Nieuws van het Begijnhofmuseum

- De kennis neergeschreven in het rapport Collectiewaardering zal in de toekomst gebruikt worden voor aanpassingen en presentaties in het museum.
- I.f.v. het verlenen van werkingssubsidies bezocht de visitatiecommissie van het agentschap Kunsten en Erfgoed van de Vlaamse Overheid het Begijnhofmuseum in september, begeleid door Peter Hofland en Sofie Wilder. Nieuwe object- en zaalteksten werden opgesteld i.s.m. de begijnhofgidsen.
- Het grote onderhoud van de museumtuinen door de groendienst van de stad werd opgestart. A.g.v. schimmelziekte en buxusmot werden de buxushaagjes rond de kruidenbedden verwijderd. Voor het onderhoud van de bloemen- en kruidenbedden werden nog onvoldoende vrijwilligers gevonden waardoor deze er verwaarloosd uitzien. De Tuinrangers en begijnhofbewoners zullen dit onderhoud op zich nemen. Belangrijk hierbij is dat de opgelegde normen van Monumenten en Landschappen worden gevolgd : de bloemen- en kruidentuin moeten een historische klooster- en begijnhoftuin weergeven en hun educatieve waarde behouden.
- Op 7 oktober was er de jaarlijkse workshop Kruidenleer. Voorstel van een tweede workshop in de lente, met andere kruiden.
- Na de terugval van vorig jaar nam het aantal bezoekers opnieuw weer toe.

2.3.3. Cijferinfo

- Heel wat ereleden/donateurs zijn van hoge leeftijd. Verjonging dringt zich op. Het organiseren van verschillende activiteiten, eventueel in samenwerking met andere verenigingen, kan nieuwe en leden aantrekken. Zowel de Erfgoedcel als de stad kunnen dit financieel mee ondersteunen.
- De gratis zomerrondleidingen op woensdag trokken zeer weinig bezoekers.

2.3.4. De brocantemarkt op 5 september 2021 was een groot succes, met voldoende standhouders, veel bezoekers en prachtig weer. De kapel van het H. Aanschijn, normaal altijd gesloten, trok veel aandacht. Rondleidingen op het hof hadden weinig succes.

2.3.5. De restauratie van het N-altaar in de Begijnhofkerk werd afgewerkt in augustus. Toon Van Campenhout werkt momenteel aan het wetenschappelijk verslag hierover. De totale kostprijs was 31 140 euro, waarvan 25 175 euro voor de restauratiewerken en 5 965 voor

het plaatsen van stellingen. In de lente 2022 volgt een persmoment. ChromArt kan starten met de restauratie van het Z-altaar wanneer er voldoende geld staat op de rekening van de Koning Boudewijnstichting (KBS).

- 2.3.6. De oplage van de Begijnhofkrant varieert tussen 390 en 430 exemplaren. Er dreigt een kastekort in de nabije toekomst doordat de drukkosten enkel door de ereleden worden gedragen. Kan de Begijnhofkrant als project ingediend worden bij KBS en kunnen vroegere kranten digitaal toegankelijk gemaakt worden?
- 2.3.7. De statuten moeten tegen uiterlijk 31 december 2023 in overeenstemming gebracht worden met de nieuwe wetgeving van 2019. Paul Koop werkte de voorstellen tot wijziging uit. Deze wijziging moet goedgekeurd worden in een Bijzondere Algemene Vergadering met de aanwezigheid van tweederde van de leden van de AV. Indien dit aantal niet bereikt wordt kan een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen waarin een eenvoudige meerderheid van stemmen de nieuwe statuten kan goedkeuren.
- 2.3.8. Diverse:
 - Een nieuw boek "Binnenkijken in het Begijnhof" door Jenny Van Gimst toont het interieur van meerdere begijnhofwoningen. Verkoopprijs 25 euro.
 - De BewonersVereniging Begijnhof neemt de organisatie 'Kaarsjes op het hof' over.
 - Dhr. Wagemakers en dhr. Rasenberg, bestuursvoorzitter en beheerder van het begijnhof van Breda, komen op 28 oktober op bezoek naar Turnhout.
 - Peter Seynhaeve, begijnhof Kortrijk, stuurde ons een recente uitgave van hun tijdschrift Hofnieuws. Enkele jaren geleden bezocht Peter ons en werden wij in Kortrijk ontvangen.
 - Om ontwijding van de kerk te voorkomen werd gevraagd aan de pastorale eenheid er een liturgische viering met kerstavond te houden. Het Broederschap van het H.Sacrament heeft hiervoor de financiële middelen. Momenteel is er overleg ivm de toekomstige functie van de kerk. De stad heeft geen bezwaar tegen liturgische activiteiten. In de visie van de stad wordt de toekomst van de kerk gekoppeld aan het toekomstig beleid ivm. het begijnhof en het museum.
 - De voorbije twee jaar was er geen processie op het begijnhof. De gelden die mevr. Cominotto (vroegere organisator processie) nog in kas had droeg zij over aan onze vereniging ifv. toekomstige processies. De gesprekken met de verschillende betrokkenen i.v.m. het heropstarten van de processie verlopen moeizaam.
 - Jef Van den Bergh en Paul Koop bezoeken weldra het rijksarchief Antwerpen. Dit bezit twee oude huldedichten van het Turnhoutse begijnhof. Het voorstel is om goede facsimile hiervan te maken.
 - Waar bevinden zich momenteel de gerestaureerde schilderijen van de kerk? Het is te betreuren dat steeds meer voorwerpen verdwijnen uit de openbare ruimte.

3. Onze activiteiten

- 3.1. Inzamelen van gelden i.f.v. conservatieprojecten.
- 3.2. Financieren van de restauratie van het N-altaar van de Begijnhofkerk.
- 3.3. Adviseren van het stadsbestuur door te zetelen in de Museumraad alsook in het overleg van de stad met de Bewonersvereniging Begijnhof.
- 3.4. Aanvullen en uitwerken van de website www.vriendenbegijnhof.be. Deze website bevat een schat aan informatie over begijnhoven, het begijnleven en het begijnhof van Turnhout in het bijzonder.
- 3.5. Publiceren van De Begijnhofkrant.
- 3.6. Promoten van activiteiten georganiseerd door het Begijnhofmuseum en door de Bewonersvereniging.
- 3.7. Het promoten en mee financieren van de H. Kruis processie was voorzien maar gebeurde dit jaar niet wegens het uitstellen van de processie agv. coronamaatregelen.

4. Begijnhofkrant

- 4.1. Redactiecomité : Guido Theunissen (eindredactie), Paul Koop en Jef Van den Bergh.
- 4.2. Begijnhofkrant 71 Lente 2021
 - o Begijn Octavie Van Genechten en de kapel van het H.Aanschijn. Deel 1: Geschiedenis van de kapel en de broederschap van het H. Aanschijn / Hugo Vanden Bossche
 - o Het ziekentriduüm op het begijnhof / Jef Florizoone
 - o Haarlem : de kloppen kwamen na de begijnen /Paul Koop
 - o Het Fundatieboek en de regulen van het begijnhof van Haarlem / Jef Van den Bergh

4.3. Begijnhofkrant 72 Zomer 2021

- Begijn Octavie Van Genechten en de kapel van het H.Aanschijn. Deel 2: De relikwie en het wassenbeeld van de H. Colomba van Sens / Hugo Vanden Bossche
- Groot Sint-Katharina Begijnhof van Mechelen geeft geheimen prijs / Kim Overlaet
- Wie was begijn Joanna Verbraeken? / Jef Florizoone
- Overleden op het begijnhof in de periode 1836-1936 / Jef Florizoone
- Versteende getuigenis, verstilde verhalen / Marie-Paule Peeters
- Begijn van arduin / Guido Theunissen
- In memoriam Marcel Proost / Peter Hofland

4.4. Begijnhofkrant 73 Herfst 2021

- Waar en hoe woonden en leefden onze begijnen in het begijnhof van Turnhout in de 20ste eeuw, deel 1 / Jef Florizoone
- Een gift door Maria en Catharina Hulshouts, begijnen te Turnhout / Marie-Paule Peeters
- De geschiedenis van het begijnhof van Haarlem. Deel 1: van de stichting in 1262, de grote brand in 1347, de heropbouw en bloei, tot het overlijden in 1422 van Hughe Wouters soen die Goutsmit / Jef Van den Bergh
- Het bagijnhof van Delft en Stalpaert van der Wiele / Paul Koop

4.5. Begijnhofkrant 74 Winter 2021

- Brocantemarkt op het begijnhof zondag 5 september 2021 / Jef Van den Bergh
- Naemen vande begijntiens Geprofessit op desen hove / Jef Van den Bergh
- Waar en hoe woonden en leefden onze begijnen in het begijnhof van Turnhout in de 20ste eeuw Deel 2 / Jef Florizoone
- Boek gunt blik achter gevels van het Begijnhof / Wouter Adriaensen
- De geschiedenis van het begijnhof van Haarlem. Deel 2: van 1422 tot reformatie / Jef Van den Bergh
- Fasciculus myrre, een bijzonder boek / Guido Theunissen
- Begijnhof van Diksmuide breidt uit / Guido Theunissen

5. Ereleden en donateurs

In 2021 ontvingen De Vrienden van het Begijnhof 249 betalingen:

- 104 ereleden deden storting op de rekening van Belfius.
- 145 donateurs deden storting op de rekening van de Koning Boudewijnstichting.

Jef Van den Bergh
Voorzitter

Peeters Liesbet
secretaris